

TrAHnsitie

1 en 2 april 2026

Titel abstract

De rol van de arbeidshygiënist bij verminderen van blootstelling aan vliegtuigmotoremissie op Schiphol

Naam spreker

Huub Agterberg

Organisatie en functie

KLM; Safety consultant arbeidshygiëne

Tweede spreker

Aard presentatie

inhoudelijk

Inhoud abstract

Inleiding

Medewerkers op de luchthaven worden blootgesteld aan uitlaatgassen uit vliegtuigmotoren. Hoewel niet volledig helder is bij welke concentraties gezondheidsrisico optreden, wordt er wel gewerkt aan het verminderen van de blootstelling.

Het verminderen van de blootstelling vraagt de medewerking van een veelheid aan betrokken partijen. In deze workshop wil ik laten zien hoe op een gestructureerde wijze met een projectteam de maatregelen om de blootstelling te beperken vormgegeven zijn. Hierbij is specifiek aandacht besteed aan de effectiviteit van de maatregelen voor blootstellingsreductie en het effect ervan op de (operationele) veiligheid, milieu en capaciteit.

Doelstelling programma

De arbeidsinspectie heeft opgedragen vliegtuigmotoren buiten de baaien op te starten, zodat mensen niet meer in de uitlaatgassen van vliegtuigen werken. Het letterlijk toepassen van deze opdracht zou een veilige operatie van Schiphol onmogelijk maken. Daarom is een programma gestart met als doel om een zo groot mogelijke reductie in blootstelling te realiseren, met oog voor veiligheid, milieu en de capaciteit van de luchthaven.

Programmaorganisatie

De eerste fase van het programma is opgezet met een designteam dat bouwstenen vormgegeven heeft die als onderdeel van een uiteindelijk plan nader uitgewerkt zijn. Daarnaast is er een analyseteam dat inschat welk effect de bouwstenen hebben bij inzet op bepaalde gebieden van de luchthaven. Op basis

hiervan is een meerjarenprogramma vastgesteld. Besluitvorming wordt voorbereid door een programmteam met participatie van Schiphol, de luchtverkeersleiding en KLM. Het programmteam rapporteert aan de directeuren van deze drie betrokken partijen.

In de tweede fase zijn onder het programmteam zijn 6 deelprogramma's geplaatst.

Deelprogramma 1 gaat over onderzoek en kennisontwikkeling.

Het richt zich specifiek op:

- 1) De kennis over de blootstelling aan vliegtuigmotoremissie
- 2) Onderzoeken van de blootstelling en gezondheidseffecten (IRAS/NKAL, TNO, PMA)
- 3) Een eventueel met de sector af te spreken grens- of richtwaarde
- 4) Analyse van de verwachte en gerealiseerde effecten van beheersmaatregelen

Dit deelprogramma wordt voornamelijk uitgevoerd door arbeidshygiënist van de betrokken bedrijven op Schiphol.

De andere deelprogramma's richten zich op het uitwerken en implementeren van de gekozen maatregelen. Heel kort omschreven betreffen de maatregelen:

DP2: Minder uitstoot door operatie-verbetering

DP3: Minimaliseren grond emissie door verminderd gebruik staartmotor (APU)

DP4: Op grotere afstand plaatsen van opstartende vliegtuigen

DP5: Uit de baai slepen van vertrekkende vliegtuigen

DP6: Inzetten lokale technieken als filters in voertuigen en gebouwen, onderzoeken innovatieve ideeën en aanbieden passende adembescherming.

Maatregelen worden zoveel mogelijk getroffen door het volgende proces te doorlopen:

- Een proef te doen
- De proef analyseren op blootstelling, veiligheid, milieu en capaciteit
- Bijstellen proef naar definitief plan
- Formeel implementeren maatregelen.

Tenslotte

De boodschap is dat er op de luchthaven serieus gewerkt wordt aan het verminderen van de blootstelling aan vliegtuigmotoremissie. Het complexe speelveld met veel stakeholders en mogelijke neveneffecten van maatregelen vragen om een gestructureerde aanpak, waarbij de beoordeling van de effectiviteit door arbeidshygiënist een essentieel element vormt.